

**Ўзбекистон Республикаси Олий судининг жиноят ишлари бўйича
судлов ҳайъати томонидан 2019 йилнинг биринчи чорагида
назорат тартибида кўрилган ишлар бўйича суд амалиёти**

О Б З О Р И

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Суд-ҳуқуқ тизимини янада такомиллаштириш ва суд ҳокимияти органларига ишончни ошириш чора-тадбирлари тўғрисида” 2018 йил 13 июлдаги ПФ–5482-сонли Фармони ижросини таъминлаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Олий суди Раёсатининг “Суд амалиёти обзорларини тайёрлаш ва эълон қилиш тўғрисида” 2018 йил 27 июлдаги РС-44-18-сонли қарори қабул қилинган.

Мазкур қарорнинг 2-бандига кўра, Олий суд судлов ҳайъатлари томонидан ҳар чорак якунида судлов ҳайъатларининг ишларни назорат тартибида кўриб чиқиш бўйича суд амалиёти обзорларини тайёрлаш ва эълон қилиш белгиланган.

Жиноят ишлари бўйича судлов ҳайъатининг ўтган даврдаги фаолияти таҳлилларига кўра, судлов ҳайъати томонидан Олий суднинг иш режаси ва тасдиқланган Дастурлар, Йўл харитасида белгиланган вазифалар ижроси юзасидан муайян ишлар амалга оширилган.

Жорий йилнинг ўтган уч ойи давомида жиноят ишлари бўйича судлов ҳайъатига 3156 та назорат шикоятлари келиб тушган.

Ҳисобот даврида назорат тартибида берилган шикоятлар асосида 774 та жиноят иши чақиртирилган бўлиб, шундан 242 та жиноят иши судлов ҳайъатида кўрилиб, 226 та жиноят ишини судлов ҳайъатига ўтказиш рад қилинган.

Жумладан, 168 нафар шахсга нисбатан суд қарорлари бекор қилиниб, ишлар янгидан апелляция ва кассация инстанциясида кўриш учун юборилган, 83 нафар шахснинг жиноят малакаси ўзгартирилиб, 30 нафар шахснинг жиноят малакаси ўзгартирилиб жазо чораси камайтирилган, 5 нафар шахснинг жиноят малакаси ўзгартирилиб жазодан озод қилинган, 29 нафар шахснинг жиноят малакаси ўзгартирилмай жазо чораси камайтирилган, 9 нафар шахснинг малакаси ўзгартирилмай жазодан озод қилинган, 2 нафар шахсга оид суд қарорлари Ўзбекистон Республикаси Жиноят-процессуал кодекси 490-моддасининг бешинчи қисмида белгиланган асосларда, 8 нафар шахсга нисбатан суд қарорлари эса бошқа асосларга кўра ўзгартирилган.

Суд амалиёти обзори натижаларига кўра, биринчи, апелляция ва кассация инстанцияси судлари томонидан ишларни кўришда Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодекси, Жиноят-процессуал кодекси ва бошқа қонун ҳужжатлари, шунингдек Олий суд Пленумининг қарорларида берилган тушунтиришларга риоя қилмаслик ҳолатларига йўл қўйилаётганлигини кўриш мумкин.

Жиноятни квалификация қилиш масалалари

1. Ожиз аҳвол деганда жабрланувчининг физиологик, жисмоний ёки рухий жихатдан ўзини ҳимоя қилишга, айбдорга фаол қаршилик кўрсатишга қодир эмаслик ёки ўзига нисбатан содир этилаётган ҳаракатларнинг хусусияти ва моҳиятини тушуна олмаслик ёхуд ўз ҳаракатларини бошқара олмаслик ҳолати тушунилиши керак.

Жиноят ишлари бўйича Фарғона вилоят судининг 2015 йил 11 августдаги ҳукмига кўра М.Т. Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодекси (кейинчалик матнда – ЖК деб юритилади) 97-моддаси 2-қисмининг “в” банди, 248-моддасининг 1-қисми, 276-моддасининг 1-қисми билан ЖК 59-моддаси тартибида 19 йил озодликдан маҳрум қилиш жазосига судланган.

Жиноят ишлари бўйича Фарғона вилояти суди апелляция инстанциясининг 2015 йил 8 сентябрдаги ажрими билан ҳукм ўзгаришсиз қолдирилган.

Суднинг ҳукмига кўра М.Т. таниши Б.З. билан жанжаллашиб, Б.З. уни уятли сўзлар билан ҳақоратлаганлигидан жаҳли чиқиб, уни қасддан ўлдириш мақсадида “ТОЗ-8м” русумли қирқма милтиғини олиб чиқиб, кекса ёшли ожиз аҳволдаги Б.З.нинг чап кўкрак қисмига милтиқ билан бир марта отиб қасддан ўлдирган ҳамда Б.З.нинг мурдасини Сирдарё дарёсига ташлаб юборган.

Суд М.Т. томонидан содир этилган жиноят тафсилотларини тўғри аниқлаб, унинг айби исботланганлиги ҳақида асосли хулосага келган бўлсада, унинг ҳаракатларини ЖК 97-моддаси 2-қисмининг “в” банди билан квалификация қилишда хатога йўл қўйган.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг 2004 йил 24 сентябрдаги “Қасддан одам ўлдиришга оид ишлар бўйича суд амалиёти тўғрисида”ги қарорининг 8-бандида айбдорнинг ҳаракатларини ЖК 97-моддаси иккинчи қисмининг “в” банди билан квалификация қилишда, ожиз аҳвол, деб жабрланувчининг физиологик, жисмоний ёки рухий жихатдан (жисмоний нуқсонлари, руҳияти бузилганлиги, жуда ёш ёки кексалиги, каттиқ оғриқ ёки беҳуш ҳолатда ёхуд уйқуда бўлганлиги, алкоголь, гиёҳвандлик воситаси ёки психотроп модда таъсирида оғир даражада мастлиги туфайли) ўзини ҳимоя қилишга, айбдорга фаол қаршилик кўрсатишга қодир эмаслик ёки ўзига нисбатан содир этилаётган ҳаракатларнинг хусусияти ва моҳиятини тушуна олмаслик ёхуд ўз ҳаракатларини бошқара олмаслик ҳолати тушунилиши кераклиги, бунда айбдор жабрланувчи ожиз аҳволда эканлигини англаган бўлиши шартлиги ҳақида тушунтириш берилган.

Иш ҳолатига кўра жабрланувчи марҳум Б.З. 64 ёшда бўлиб, унинг жисмоний ёки бошқа нуқсонлари бўлмаган, жамиятда фуқаролар билан фаол

муносабатларга киришиб келган, физиологик, жисмоний ёки руҳий жиҳатдан ўзини ҳимоя қилишга, судланувчи Б.Т.га фаол қаршилиқ кўрсатишга қодир эмаслик ёки ўзига нисбатан содир этилаётган ҳаракатларнинг хусусияти ва моҳиятини тушуна олмаслик ёхуд ўз ҳаракатларини бошқара олмаслик ҳолатлари аниқланмаган.

Бундан ташқари, судланувчи М.Т. жабрланувчи Б.З.ни “ТОЗ-8м” русумли қирқма милтиғи билан бир маротаба отиб, уни қасддан ўлдирган бўлиб, бундай ҳолатда Б.З.нинг ожиз аҳволда бўлганлиги аҳамиятга эга эмас. Яъни, суд жабрланувчи Б.З.нинг фақатгина 64 ёшга тўлганлигини жуда кекса ёшда, яъни судланувчи М.Т.га нисбатан ожиз аҳволда бўлган деб топиб, барвақт хулосага келган.

Шу сабабли Ўзбекистон Республикаси Олий суди жинойт ишлари бўйича судлов ҳайъатининг ажрими билан М.Т.га нисбатан чиқарилган суд қарорлари ўзгартирилиб, унинг ҳаракатлари ЖК 97-моддаси 2-қисмининг “в” бандидан шу Кодекс 97-моддасининг 1-қисмига қайта квалификация қилинган.

2. Айбдорнинг ҳаракатларини безорилик, яъни жамиятга ва умум эътироф этилган ахлоқ қоидаларига рўй-рост ҳурматсизлик замирида содир этилган (масалан, ҳеч бир сабабсиз ёки арзимаган сабаб туфайли) қасддан одам ўлдириш сифатида квалификация қилиш учун айбдорнинг феъл-атворида жамоат тартибига ошқора бўйсунмаслик, атрофдагиларга нисбатан ўзини қарши қўйиш, беписандлик намойиш этиш истаги мавжуд бўлиши зарур.

Жинойт ишлари бўйича Самарқанд вилоят судининг 2008 йил 5 мартдаги ҳукмига кўра И.Я. ЖК 97-моддаси 2-қисмининг “л” банди билан 18 йил озодликдан маҳрум қилиш жазосига судланган.

Жинойт ишлари бўйича Самарқанд вилоят суди кассация инстанциясининг 2012 йил 15 мартдаги ажрими билан ҳукм ўзгаришсиз қолдирилган.

Суднинг ҳукмига кўра И.Я. опаси Р.Я.нинг уйида бўлганида кўчадан калтакланган ҳолда келган жияни Ф.Х. яна қайтиб чиқиб кетгач, опасининг уйдан ошхона пичоғини олиб костюмининг чўнтагига яшириб чиқиб, маҳаллада жамиятда юриш-туриш қоидаларини қасддан менсимасдан, жамоат тартибини қўпол равишда бузиб, жияни Ф.Х. ва Ш.Х.нинг ўртасидаги жанжалга араллашиб, қўлидаги ошхона пичоғини намойишкорона қўллаб, жамоат жойида бўлган Қ.О.ни ҳақорат қилиб, судраб, жанжалга алоқаси бўлмаган Ж.Ш.ни ҳеч бир сабабсиз уриб, унинг чап буйрак соҳасига пичоқ билан бир марта уриб, безорилик оқибатида уни қасддан ўлдирганликда айбли деб топилган.

Суд томонидан иш ҳолатлари тўғри аниқланган бўлса-да, бироқ И.Я.нинг ҳаракатларини квалификация қилишда хатоликка йўл қўйилган.

Олий суд Пленумининг 2004 йил 24 сентябрдаги “Қасддан одам ўлдиришга оид ишлар бўйича суд амалиёти тўғрисида”ги қарорининг 5-бандида агар қилмишда Жиноят кодексининг 97-моддаси иккинчи қисмида кўрсатиб ўтилган квалификация белгилари, шунингдек, мазкур Кодекснинг 98-101-моддаларида назарда тутилган жазони енгиллаштирувчи ҳолатлар мавжуд бўлмаса, масалан, қотиллик безорилик туйғулари билан эмас, балки ўзаро жанжал ёки уришиш натижасида, рашк туфайли, ўч олиш, ҳасад, адоват, нафрат оқибатида содир этилган бўлса, қасддан одам ўлдириш жинояти ЖК 97-моддаси биринчи қисми бўйича квалификация қилиниши;

16-бандида безорилик оқибатида қасддан одам ўлдириш жиноятини ўзаро жанжал ёки урушиш оқибатида содир этилган қотилликдан (ЖК 97-моддаси биринчи қисми) фарқлаш учун уруш-жанжал ташаббускори ким эканлигини, низо одам ўлдиришда баҳона сифатида фойдаланиш мақсадида айбдор томонидан атайлаб уюштирилган-уюштирилмаганлигини аниқлаш лозимлиги, агар уруш-жанжал жабрланувчи томонидан бошланган бўлса ёки низога унинг ғайриҳуқуқий хулқ-атвори сабаб бўлган бўлса, айбдор безорилик оқибатида одам ўлдириш жинояти учун жавобгар бўлмаслиги;

безорилик оқибатида, яъни жамиятга ва умум эътироф этилган ахлоқ қоидаларига рўй-рост ҳурматсизлик замирида содир этилган (масалан, ҳеч бир сабабсиз ёки арзимаган сабаб туфайли) қасддан одам ўлдириш ЖК 97-моддаси иккинчи қисми “л” банди билан квалификация қилиниши лозимлиги, бунда айбдорнинг феъл-атворида жамоат тартибига ошкора бўйсунмаслик, атрофдагиларга нисбатан ўзини қарши қўйиш, беписандлик намойиш этиш истаги мавжуд бўлиши ҳақида тушунтиришлар берилган.

Иш ҳужжатларида аниқланишича, И.Я. томонидан содир этилган жиноятнинг келиб чиқишига Ш.Х., Ж.Ш. ва бошқаларнинг ўзлари сабабчи бўлишган, яъни Ж.Ш. жамоат жойи ҳисобланган кўчада И.Я.ни қўллари билан юз соҳасига уриб, унга енгил тан жароҳати етказган.

Бироқ, суд қайд этилган кўрсатувларга ҳамда Ж.Ш.нинг ғайриҳуқуқий ҳаракатлари натижасида И.Я. унга пичоқ урганлиги ҳолатларига ҳуқуқий баҳо бермаган.

Суд И.Я. ҳеч бир сабабсиз жанжалга алоқаси бўлмаган Ж.Ш.ни ўлдирганлигини асос қилиб, уни ҳаракатларини безорилик белгиси билан квалификация қилиб хатоликка йўл қўйган.

Бинобарин, жиноят ишида И.Я. Ж.Ш.ни безорилик оқибатида қасддан ўлдирганини тасдиқловчи далиллар мавжуд эмас, аксинча безорилик ҳаракатлари Ж.Ш., Қ.О., Ш.Х. ва Ф.Х. томонидан содир этилганлиги аниқланган.

Шу сабабли судлов ҳайъатининг ажрими билан И.Я.га нисбатан чиқарилган суд қарорлари ўзгартирилиб, унинг ҳаракатлари ЖК 97-моддаси

2-қисмининг “л” бандидан шу Кодекс 97-моддасининг 1-қисмига қайта квалификация қилинган.

3. Қасддан одам ўлдириш жиноятини жабрланувчининг ўлимига сабаб бўлган қасддан баданга оғир шикаст етказиш жиноятидан фарқлаш учун айбдорнинг қасди нимага қаратилганлигини, унинг ўз ҳаракатлари оқибати, яъни жабрланувчининг ўлимига нисбатан субъектив муносабатини инобатга олиш даркор.

Жиноят ишлари бўйича Навоий вилоят судининг 2014 йил 22 августдаги ҳукмига асосан С. Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 97-моддаси 2-қисми “б” банди билан 17 йил озодликдан маҳрум қилиш жазосига судланган.

Шу суд кассация инстанциясининг 2016 йил 28 июндаги ажрими билан суд ҳукми ўзгаришсиз қолдирилган.

Суднинг ҳукмига кўра, С. 2014 йил 22 май кунига ўтар кечаси соат 02:00 ларда маст ҳолда турмуш ўртоғи М. билан ўзлари яшайдиган уйда ўзаро жанжаллашиб, уни ҳомиладорлигини била туриб бош ва юз соҳаларига бир неча марта уриб, бўйнидан бўғиб ҳаёти учун хавфли бўлган оғир тан жароҳати етказгани натижасида М.Тешаева шу куни соат 15:00 ларда касалхонада вафот этиб, уни қасддан ўлдирилганликда **айбли деб топилган.**

Ўзбекистон Республикаси ЖПКнинг 22-моддасида, иш бўйича исботланиши лозим бўлган барча ҳолатлар синчковлик билан, ҳар томонлама, тўла ва холисона текшириб чиқилиши лозимлиги белгиланган.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг 2004 йил 24 сентябрдаги “Қасддан одам ўлдиришга оид ишлар бўйича суд амалиёти тўғрисида”ги қарорининг 4-бандида қасддан одам ўлдириш жиноятини жабрланувчининг ўлимига сабаб бўлган қасддан баданга оғир шикаст етказиш жиноятидан фарқлаш учун айбдорнинг қасди нимага қаратилганлигини, унинг ўз ҳаракатлари оқибати, яъни жабрланувчининг ўлимига нисбатан субъектив муносабатини инобатга олиш даркорлиги, қасддан одам ўлдириш жиноятини содир этаётганда айбдор шахсни ҳаётдан маҳрум қилиш ниятида ҳаракат қилиши, баданга оғир шикаст етказиш шахснинг ўлимига сабаб бўлган ҳолларда эса, ўлимга нисбатан унинг айби эҳтиётсизлик шаклида ифодаланиши, айбдорнинг қасди нимага қаратилганлиги тўғрисидаги масалани ҳал этишда қилмишнинг барча ҳолатлари мажмуидан келиб чиқилиши, хусусан, жиноятни содир этиш усули ва қуроли, тан жароҳатлари сони, хусусияти ва ўрни (масалан, одам ҳаёти учун муҳим аъзоларнинг жароҳатланганлиги), жиноий ҳаракатлар тўхташи сабаблари, шунингдек, айбдор ва жабрланувчининг жиноят содир этилгунга қадар бўлган феъл-атвори, ўзаро муносабатлари, айбдорнинг жиноят содир этилгандан кейинги ҳаракатлари хусусияти эътиборга олиниши лозимлиги кўрсатилган.

Иш бўйича қайд этилган Қонун талаблари ва Пленум қарори тушунтиришларига риоя қилинмаган.

Суд С. турмуш ўртоғи М. га жароҳат етказишда бунга имконияти бўлгани ҳолда уни ўлдириши мумкин бўлган ҳеч қандай қурол, буюмлардан фойдаланмагани, жароҳат туфайли хушини йўқотганини билгач эса опасини ёрдамга чақириб, М.ни ўзи шифохонага олиб борганлиги унинг қасди М. ўлдиришга қаратилмаганини тасдиқловчи далиллар эканини эътибордан четда қолдирган.

Шу сабабли Олий суд жиноят ишлари бўйича судлов ҳайъатининг ажрими билан С.га оид суд қарорларини ўзгартирилиб, унинг ҳаракатлари ЖКнинг 97-моддаси 2-қисми “б” бандидан ЖКнинг 104-моддаси 3-қисми “д” бандига қайта квалификация қилиниб, жазо муддати камайтирилди.

4. Бир неча жиноят содир этилганда, агар жиноятлардан бири бошқасини содир этиш воситаси ёки усули бўлиб, ҳар иккала жиноят белгилари ЖК тегишли моддаси диспозициясида кўрсатилган бўлса, қилмиш ЖКнинг фақат оғирроқ жиноят учун жавобгарлик белгилловчи битта моддаси билан квалификация қилиниши керак.

Жиноят ишлари бўйича Паркент туман судининг 2017 йил 22 июндаги ҳукмига кўра Р.А. ЖК 219-моддасининг 2-қисми, 105-моддасининг 1-қисми билан ЖКнинг 57, 59-моддалари тартибида энг кам ойлик иш ҳақининг 400 баравари миқдорида 59 910 000 сўм жарима жазосига судланган.

Жиноят ишлари бўйича Тошкент вилоят суди апелляция инстанциясининг 2017 йил 18 июлдаги ажрими билан ҳукм ўзгаришсиз қолдирилган.

Суднинг ҳукмига кўра Р.А. “Нексия” русумли автомашинани “Паркент-Янгибозор кўрғони” йўналишида уяли телефондан фойдаланган ҳолда бошқариб кетаётганида, Паркент шаҳри, Марказий кўчасида хизмат вазифасини ўтаётган Тошкент вилояти ИИБ ЙПХБ 4-отряд ЙПХ катта инспектори, сержант С.Г. томонидан тўхтатилиб, ҳужжатларини тақдим этиш сўрагалнида, Р.А. ҳужжатларни беришдан бош тортган, сўнгра С.Г. унга автомашинани жарима майдончасига олиб боришини тушунтирган вақтида, Р.А. ИИБ ЙПХ катта инспекторининг қонуний талабларига бўйсунмасдан, хизмат вазифасини бажараётган ҳокимият вакилининг қонуний фаолиятига фаол қаршилиқ кўрсатиб, автомашинани ҳайдаб юбориб, 5-6 метр масофага судраб кетиб, С.Г.га чап оёқ 1-бармоқ тирноқ фалангасини асоси ёпиқ синиши, ўнг тирсак бўғими сидириб шилиниши оқибатида “ўртача оғир шикаст” тан жароҳати етказиб, унинг хизмат вазифасини бажаришдан воз кечишга мажбур қилганликда айбли деб топилган.

Суд Р.А.нинг хизмат вазифасини бажараётган ҳокимият вакили ҳисобланган ИИБ ЙПХ катта инспектори С.Г.нинг қонуний талабларига

бўйсунмасдан, унинг қонуний фаолиятига фаол қаршилик кўрсатиб, ўз хизмат вазифасини бажаришдан воз кечишга мажбур қилганликда ифодаланган жиноятни содир этганликдаги айби исботланганлиги ҳақида асосли хулосага келган бўлсада, унинг ҳаракатларини квалификация қилишда хатога йўл қўйган.

ЖК 8-моддасининг 2-қисмига кўра ҳеч ким айнан битта жиноят учун икки марта жавобгарликка тортилиши мумкин эмас.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг 2008 йил 15 майдаги “Бир неча жиноят содир этилганда қилмишни квалификация қилишга доир масалалар тўғрисида”ги 13-сонли қарорининг 8-бандида қилмиш Жиноят кодексининг бир неча моддаларида кўрсатилган объектга нисбатан содир этилганда (умумий ва махсус норма рақобати) жиноятлар мажмуи мавжуд бўлмаслиги ва у махсус норма бўйича квалификация қилиниши лозимлиги, 10-бандида бир неча жиноят содир этилганда, агар жиноятлардан бири бошқасини содир этиш воситаси ёки усули бўлиб, ҳар иккала жиноят белгилари Жиноят кодекси тегишли моддаси диспозициясида кўрсатилган бўлса, қилмиш Жиноят кодексининг фақат оғирроқ жиноят учун жавобгарлик белгиловчи битта моддаси билан квалификация қилиниши кераклиги, бунда қилмишни енгилроқ жиноят учун жавобгарликни назарда тутувчи модда билан қўшимча квалификация қилиш талаб этилмаслиги тўғрисида тушунтиришлар берилган.

Бироқ иш бўйича қайд этилган қонун талаби ҳамда Пленум қарори тушунтиришларига риоя қилинмаган.

Хусусан, биринчи инстанция суди Р.А.ни хизмат вазифасини бажараётган ҳокимият вакилининг ўз хизмат вазифасини бажаришдан воз кечишга мажбур қилганликда ЖК 219-моддасининг 2-қисми билан айбли деб топган.

Қонун мазмунига кўра мажбурлаш вақтида қўлланиладиган жисмоний зўрлик ишлатиш деганда, жисмоний азоб берадиган ҳамда жабрланувчининг иродасига хилоф равишда унинг жисмоний эркинлигини чеклайдиган ҳаракатлар содир этиш, шунингдек, уриш, дўппослаш ва бошқа ҳаракатлар орқали шахс баданига ўртача оғирликдаги шикаст етказиш тушунилади.

Суд Р.А.нинг хизмат вазифасини бажараётган ҳокимият вакили Тошкент вилояти ИИБ ЙПХБ 4-отряд ЙПХ катта инспектори, сержант С.Г. қонуний талабларига бўйсунмасдан, унинг қонуний фаолиятига фаол қаршилик кўрсатиб, унга ўртача оғирликдаги тан жароҳати етказиб, хизмат вазифасини бажаришдан воз кечишга мажбур қилганликда ифодаланган ҳаракатларини ЖК 105-моддасининг 1-қисми билан ортикча квалификация қилган.

Апелляция инстанцияси суди ҳам иш бўйича йўл қўйилган камчиликларни бартараф этиш чораларини кўрмаган ва Р.А.га тайинланган жазонинг жиноятнинг оғирлик даражасига ва судланганнинг шахсига мувофиқ эканлигини тўлиқ текширмасдан, суд ҳукмини ўзгаришсиз қолдириш ҳақида барвақт хулосага келган.

Шу сабабли судлов ҳайъатининг ажрими билан суд қарорлари ўзгартирилиб, Р.А.нинг айбидан ЖК 105-моддасининг 1-қисми чиқарилган.

5. Қасддан одам ўлдириш жиноятини жабрланувчининг ўлимига сабаб бўлган қасддан баданга оғир шикаст етказиш жиноятидан фарқлаш учун айбдорнинг қасди нимага қаратилганлигини, унинг ўз ҳаракатлари оқибати, яъни жабрланувчининг ўлимига нисбатан субъектив муносабатини инобатга олиш даркор.

Жиноят ишлари бўйича Риштон туман судининг 2017 йил 9 июндаги ҳукмига кўра Ф.М. ЖК 25 ва 97-моддасининг 1-қисми билан ЖКнинг 57-моддаси қўлланилиб, 6 йил озодликдан маҳрум қилиш жазосига судланган.

Жиноят ишлари бўйича Фарғона вилоят суди апелляция инстанциясининг 2017 йил 18 июлдаги ажрими билан суд ҳукми ўзгаришсиз қолдирилган.

Суднинг ҳукмига кўра Ф.М. қариндоши Э.Қ. билан бирга истироҳат боғига келиб, боғда айланиб юрган икки нафар нотаниш қизларнинг йўлини тўсиб, уларга гап отиб турган вақтида, боғда юрган Риштон шаҳрида яшовчи Э.Б. шериги Н.Аъзамов билан ушбу ҳолатга аралашиб, Ф.М. ва Э.Қ.лар билан жанжаллашган. Ф.М. билан Э.Қ.лар Э.Б. ва Н.А.ларнинг тарафдорлари кўпайиб кетаётганлигини кўриб, жанжалдан қутулиш мақсадида уларни ҳақорат қилиб қочиб, Риштон шаҳар, “Марказ” м.ф.й., Риштон кўчасида жойлашган “Риштон ҳақиқати” таҳририяти биносининг орқа томонига етиб келиб, у ерда Ф.М. ва Э.Қ.лар уларни таъқиб қилиб келаётган Э.Б. ва унинг шерикларига ўзларининг ёнларида бўлган пичоқни кўрсатиб, агар яқинлашишса уларни ўлдиришларини айтишган ва қочишда давом этиб кетаётган, Ф.М. қоқилиб йиқилиб тушганида, уларнинг орқасидан Э.Б. ва унинг шериклари қувиб келиб, Ф.М.ни уриб, тепаётганида, Ф.М. қутулиш мақсадида олдиндан олиб юрган, йиғма пичоқни олиб, қаршисида турган Э.Б.нинг кўкрак соҳасига онгли равишда қасддан бир марта уриб, воқеа жойидан қочиб кетаётган вақтда, хизмат вазифасини ўтаётган ИИБ ЙҚХГ ходимлари томонидан ушланган.

Суд тиббиёт экспертизасининг хулосасида Э.Б.га ҳаёти учун хавфли бўлган оғир тан жароҳат етказилгани кўрсатилган.

Жабрланувчи Э.Б. судда, 2017 йил 28 январь куни соат 15 да ўртоқлари билан бирга Риштон туман марказидаги истироҳат боғида кетишаётган вақтда Ф.М. ва унинг шериги Э.Қ.лар иккита қизларни йўлини тўсиб, уларга тегажоғлик қилгани сабабли улар билан жанжаллашгани, сўнг Ф.М. ва Э.Қ.лар улардан қочиб кетишгани, уларни орқасидан қувиб, тош отишгани, Ф.М. югуриб кетаётган йиқилиб тушганида, улар Ф.М.ни ўртоқлари билан уриб тешишгани, кейин Э.Қ.ни орқасидан қувлаб кетишгани, у ҳам йиқилган Ф.М.ни тепмоқчи бўлиб олд томонига ўтганида, Ф.М. уни чап кўкрак қисмига уриб, яна асфальт йўлга қараб югуриб кетгани, сўнг у шериклари билан Ф.М.ни

орқасидан югуриб қувлагани, шу пайт Ф.М.ни ИИБ ходимлари ушлаб олишганини кўриб, улар ҳам ўртоқлари билан домлар орасига қочиб, 20 метрлар чамаси югурганидан сўнг нафаси қисиб қолиб, ўртоқларига бу ҳақда айтгани, ўртоғи уни кийимларини ечаётган вақтда у хушини йўқотганини билдириб кўрсатув берган.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг 2004 йил 24 сентябрдаги “Қасддан одам ўлдиришга оид ишлар бўйича суд амалиёти тўғрисида”ги қарорининг 3-бандида қасддан одам ўлдиришга суиқасд қилиш фақат тўғри қасд билан содир этилиши мумкинлиги, чунки, бунда айбдор ўз қилмишининг ижтимоий хавфли хусусиятини англаган, жабрланувчининг ўлимига кўзи етган ва унинг ўлимини истаган бўлишини, бироқ ўлим айбдорга боғлиқ бўлмаган ҳолатларга кўра (жабрдийданинг фаол қаршилиги, бошқа шахсларнинг аралашуви, жабрланувчига ўз вақтида тиббий ёрдам кўрсатилганлиги ва ҳ.к туфайли) юз бермаслиги, шу сабабли, айбдорнинг жабрланувчини ҳаётдан маҳрум этиш ниятида ҳаракат қилган-қилмаганлигини, ўлим юз беришини истаган-истамаганлигини ва қандай ҳолатлар исталган натижа юз беришига тўсқинлик қилганлигини аниқлаш зарурлиги;

Қарорнинг 4-бандида қасддан одам ўлдириш жиноятини жабрланувчининг ўлимига сабаб бўлган қасддан баданга оғир шикаст етказиш жиноятидан фарқлаш учун айбдорнинг қасди нимага қаратилганлигини, унинг ўз ҳаракатлари оқибати, яъни жабрланувчининг ўлимига нисбатан субъектив муносабатини инобатга олиш даркорлигини, айбдорнинг қасди нимага қаратилганлиги тўғрисидаги масалани ҳал этишда қилмишнинг барча ҳолатлари мажмуидан келиб чиқилиши, хусусан, жиноятни содир этиш усули ва қуроли, тан жароҳатлари сони, хусусияти ва ўрни (масалан, одам ҳаёти учун муҳим аъзоларнинг жароҳатланганлиги), жинойий ҳаракатлар тўхташи сабаблари, шунингдек, айбдор ва жабрланувчининг жиноят содир этилгунга қадар бўлган феъл-атвори, ўзаро муносабатлари, айбдорнинг жиноят содир этилгандан кейинги ҳаракатлари хусусияти эътиборга олиниши лозимлиги ҳақида тушунтириш берилган.

Иш ҳолатларидан аниқланишича, Ф.М. қариндоши Э.Қ. билан бирга жабрланувчи Э.Б. ва унинг шериклари билан жанжаллашиб, жанжалдан қутулиш мақсадида улар Э.Б. ва унинг шерикларидан қочиб кетаётган вақтда йиқилган. Э.Б. ва унинг шериклари Ф.М.ни уриб тепаётган вақтида, Ф.М. ундан қутулиш мақсадида ёнида олдиндан олиб юрган йиғма пичоғи билан Э.Б.нинг кўкрак соҳасига бир марта уриб, Э.Б.га ҳаёти учун хавфли бўлган оғир тан жароҳати етказиб қочиб кетган.

Иш ҳолатларига кўра Ф.М.ни Э.Б.га пичоқ билан шикаст етказганидан сўнг яна пичоқ билан уриш имкониятига эга бўлган. Э.Б.ни бошқа пичоқ билан урмаганлик ҳолати, Ф.М.нинг жабрланувчи Э.Б.ни қасддан ўлдириш мақсади бўлмаганлигидан далолат беради.

Аммо адвокатнинг Ф.М. ўзини ҳимоя қилиб, зарурий мудофаа чегарасидан четга чиқиб оғир тан жароҳати етказган деб берган важи билан ҳам келишиб бўлмайди.

Чунки, Ф.М. жабрланувчи Э.Б. билан юзма-юз ҳолатда кўкрак соҳасига пичоқ урган. Ўзининг ҳаракати билан жабрланувчига оғир тан жароҳати етказиш мумкинлигини англаган ва хоҳлаган.

Биринчи инстанция суди иш ҳолатларига етарлича эътибор қаратмасдан Қонуннинг мазкур талабига риоя қилмасдан Ф.М.нинг ҳаракатларини ЖК 25 ва 97-моддасининг 1-қисми билан квалификация қилиб, хатоликка йўл қўйган.

Апелляция инстанцияси суди Ф.М.нинг ҳаракатлари ЖК 25 ва 97-моддасининг 1-қисми билан нотўғри квалификация қилинганлигига эътибор бермасдан биринчи инстанция судининг ҳукмини ўзгаришсиз қолдирган.

Шу сабабли, судлов хайъатининг ажрими билан суд қарорлари ўзгартирилиб, Ф.М.нинг қилмиши ЖК 25 ва 97-моддасининг 1-қисмидан ЖК 104-моддасининг 1-қисмига қайта квалификация қилинган.

6. Айбдорнинг қилмишини уюшган гуруҳ белгиси билан квалификация қилиш учун унинг хусусиятлари ва белгилари тўлиқ аниқланиши, айнан қандай асосларга кўра жиноий гуруҳ уюшган деб топилганлиги суд қарорларида кўрсатилган бўлиши шарт.

Жиноят ишлари бўйича Мирзо Улуғбек туман судининг 2012 йил 2 ноябрдаги ҳукмига кўра Б.З. ЖК 166-моддаси 4-қисмининг “в” банди, 227-моддаси 2-қисмининг “а” банди билан ЖКнинг 59-моддаси тартибида 14 йил 6 ой озодликдан маҳрум қилиш жазосига судланган.

Жиноят ишлари бўйича Тошкент шаҳар суди апелляция инстанциясининг 2012 йил 14 декабрдаги ажрими билан ҳукм ўзгаришсиз қолдирилган.

Суднинг ҳукмига кўра Б.З. уюшган гуруҳ таркибида ва унинг манфаатларини кўзлаб Л.К.нинг қўлида бўлган сумкаси ичидаги 250 000 сўм нақд пул, баҳоси 550 000 сўм бўлган “Nokia-6300” русумли уяли алоқа аппарати ва Ўзбекистон Республикаси ИИБ томонидан берилган нафақа гувоҳномасини;

такроран С.К.нинг бўйнидаги баҳоси 2 400 000 сўм бўлган тилла занжирини;

такроран Х.К.нинг бўйнидаги баҳоси 1 100 000 сўм бўлган тилла занжири ва баҳоси 600 000 сўм бўлган тилла кулонини очикдан-очик талон-торож қилганликда айбли деб топилган.

Суд иш тафсилотларини тўғри аниқлаб, Б.З.нинг айби исботланганлиги ҳақида асосли хулосага келган бўлса-да, унинг ҳаракатларини квалификация қилишда хатога йўл қўйган.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг 1996 йил 20 декабрдаги “Транспорт воситаларини олиб қочиш ишлари бўйича суд амалиёти ҳақида”ги

37-сонли қарорининг 5-бандида уюшган гуруҳ деганда транспорт воситаларини олиб қочиш ёки бошқа жиноятларни содир этиш мақсадида икки ёки ундан кўп шахсларнинг барқарор бирлашмаси тушунилиши кераклиги, жиноий фаолиятнинг олдиндан режалаштирилганлиги, жиноий қасдни амалга ошириш учун зарур бўлган воситаларнинг тайёрланиши, иштирокчиларни танлаш, ёллаш ва улар ўртасида вазифаларнинг тақсимланиши, жиноятни яшириш чораларини таъминлаш, гуруҳда ўрнатилган интизомга ва ташкилотчининг кўрсатмаларига бўйсунушлик жиноий гуруҳнинг уюшганлигидан далолат бериши, айблаш фикрида ва суд ҳукмида айнан қандай асосларга кўра жиноий гуруҳ уюшган деб топилганлиги кўрсатилган бўлиши шартлиги;

Олий суд Пленумининг 2014 йил 23 майдаги “Суд ҳукми тўғрисида”ги 7-сонли қарорининг 24-бандида жиноятни жиноят қонунининг у ёки бу моддаси, унинг қисми ёки банди билан тавсифлаш бўйича суднинг асослантирилган хулосаси айблов ҳукмининг тавсиф қисми муҳим белгиси ҳисобланиши, бунда судланувчининг ҳаракатлари нима учун айнан шу модда, қисм, банд билан тавсифланаётганлиги аниқ кўрсатилиши кераклиги, суд судланувчини баҳоловчи категорияларга тегишли (масалан, жиддий зиён, оғир оқибатлар ва ҳ.) белгиларга қараб айбдор деб топишда, ушбу белгининг жиноий қилмишда мавжудлигини тасдиқловчи ҳолатларни келтириши шартлиги тўғрисида тушунтириш берилган.

Қонун мазмунига кўра уюшган гуруҳ сифатида унинг барқарорлиги, унда ташкилотчининг бўлиши, одатда бир нечта жиноятни содир этиш мақсадида тузилганлиги, жиноятни амалга ошириш режаси ва йўл-йўриғи ишланганлиги, ҳар бир иштирокчи ўртасида вазифалар тақсимланганлиги, техника билан таъминланганлиги, жиноятни яшириш чоралари кўрилганлиги, умумий интизомга ва жиноий гуруҳ ташкилотчисининг кўрсатмаларига итоат қилиниши тушунилмоғи лозим.

Бундан ташқари, жиноий фаолият билан шуғулланиш учун олдиндан бирлашган шахсларнинг юқори уюшганлик даражаси, фаолият олиб бориш вақтининг давомийлиги, иштирокчиларнинг ҳар бири унга юкланган вазифага мувофиқ ҳаракатларининг юқори даражада ташкиллаштирилганлиги, жиноятга тайёргарлик ва уни содир этиш жараёнида улар ўртасидаги алоқанинг барқарорлиги, жиноят изларини яшириш, гуруҳдаги интизом ва ташкилотчининг бир неча бор жиноят содир этишига йўналтирилган кўрсатмаларига бўйсунуши ва шу кабилар билан тавсифланади.

Шунингдек, уюшган гуруҳни хусусиятловчи белгиларидан бири-бу унинг барқарор эканлигидадир, бунда ташкилотчи жиноий режани тузади, иштирокчилар ўртасида вазифаларни тақсимлайди, улар фаолиятини йўналтиради ва гуруҳдаги тартибни мустаҳкамлайди, шунингдек, гуруҳ интизомини назорат қилади.

Суд иш бўйича қайд этилган Қонун талабларига ҳамда Пленум қарорлари

тушунтиришларига риоя қилмаган.

Судда Б.З. ва Д.У.лар биргаликда таксида топиб олган тилла занжирни сотиш учун “Ширин” бозоридаги танишининг олдига келишганда ИИБ ходимлари ушлашгани ҳақида кўрсатув беришган.

Судда жабрланувчи Л.К., кўчада кетаётган пайтда Д.У. ёнига сездирмасдан келиб, қўлида бўлган сумкасини тортиб олиб, воқеа жойидан қочиб кетиб яширингани, тергов жараёнида Д.У.ни таниб олгани ҳақида кўрсатув берган.

Судда жабрланувчи Х.К., кўчада кетаётган пайтда унга қарама-қарши томондан Б.З. ва Д.У.лар югуриб келишиб, Б.З. бўйнида бўлган тилла занжирини юлиб олиб, воқеа жойидан қочиб кетиб яширинишгани, тергов жараёнида Б.З. ва Д.У.ларни таниб олгани ҳақида кўрсатув берган.

Судда кўрсатувлари ўқиб эшиттирилган жабрланувчи С.К. кўчада кетаётган пайтда унга қарама-қарши томондан Б.З. ва Д.У.лар югуриб келишиб, Д.У. бўйнида бўлган тилла занжирини юлиб олиб, воқеа жойидан қочиб кетиб яширинишгани, тергов жараёнида Б.З. ва Д.У.ларни таниб олгани ҳақида кўрсатув берган.

Суд ҳукмда Б.З.нинг жиноий фаолият олиб бориш мақсадида уюшган гуруҳга бирлашиб, бажарилиши керак бўлган вазифаларни тақсимлаб, жами учта эпизоддан иборат ҳолатларда мол-мулкларни очикдан-очик талон-торож қилганликда айбли деб топган бўлсада, бироқ Б.З.нинг қилмишларида уюшган гуруҳ белгиларини тавсифловчи жиноий фаолият олиб бориш вақтининг давомийлиги, иштирокчиларга юклатилган вазифа ва ҳаракатларнинг юқори даражада ташкиллаштирилгани, жиноят содир этиш жараёнида алоқаларнинг барқарорлиги, жиноят изларини яшириш, олдиндан тил бириктирган шахсларнинг юқори уюшганлик даражаси, гуруҳдаги интизом ва кўрсатмаларга бўйсунтириш каби ҳолатларни инобатга олмасдан, Б.З.нинг уюшган гуруҳ таркибида жиноят содир этганликда айбли деб топиш ҳақидаги ўз хулосасини асослантирмасдан унинг ҳаракатларини ЖК 166-моддаси 4-қисмининг “в” банди билан квалификация қилиб хатога йўл қўйган.

Апелляция инстанцияси суди ҳам қайд этилган хатони баргараф қилиш чораларини кўрмасдан, суд ҳукмини ўзгаришсиз қолдириш ҳақида барвақт хулосага келган.

Шу сабабли, Судлов ҳайъатининг ажрими билан суд қарорларининг Б.З.га оид қисми ўзгартирилиб, унинг ҳаракатлари ЖК 166-моддаси 4-қисмининг “в” бандидан шу Кодекс 166-моддаси 3-қисмининг “а” бандига қайта квалификация қилинган.

7. Гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддаларни сотиш усулида кўп миқдорда ўтказиш уларни ўтказишнинг энг ижтимоий хавфли кўриниши ҳисобланиши туфайли, мазкур қилмиш ЖК 273-моддасининг 5-қисми билан квалификация қилиниши лозим. Мазкур восита

ёки моддаларни кўп миқдорда бошқа барча усулларда ўтказиш ЖК 273-моддасининг бошқа тегишли қисми билан жавобгарлик келиб чиқишига сабаб бўлади.

Жиноят ишлари бўйича Андижон шаҳар судининг 2017 йил 26 апрелдаги ҳукмига кўра, Г.М. ЖКнинг 25,273-моддаси 5-қисми билан 10 йил озодликдан маҳрум қилиш жазосига судланган.

Жиноят ишлари бўйича Андижон вилоят суди кассация инстанциясининг 2017 йил 13 июлдаги ажрими билан ҳукм ўзгартирилиб, Г.М.га ЖКнинг 25,273-моддаси 5-қисми билан ЖКнинг 57-моддаси қўлланиб, 7 йил озодликдан маҳрум қилиш жазоси тайинланган.

Суднинг ҳукмига кўра, Н.К. 2017 йил 13 январь куни соат 14:00 ларда Андижон шаҳри, Бўстон даҳасида жойлашган “Регистон” номли чойхона олдида, дастлабки тергов даврида шахси аниқланмаган Фарғона вилоятида яшовчи “Икром” исмли танишидан, шу иш бўйича айбланувчи тариқасида жалб қилиниб, ишнинг унга нисбатан қисми алоҳида иш юритувига ажратилган бошқа танишига, у турган жой Тошкент шаҳрига етказиб бериш учун кўп миқдордаги 29,15 граммни ташкил қилувчи “гашиш” гиёҳвандлик воситасини ўтказиш мақсадида олиб, шу куни соат 15.00 ларда ўзининг яшаш хонадони Андижон шаҳар, 3-КЗУ, 1-уй, 38-хонадониди гиёҳвандлик воситаларини истеъмол қилиш учун бангхона ташкил этиб, жиной шериги Г.М.га 29,15 грамм “гашиш” гиёҳвандлик воситасининг маълум бир қисмини истеъмол қилиши учун бериб бангхона ташкил қилган, бундан ташқари, ушбу гиёҳвандлик воситаларидан 19,79 граммни Г.М.га 2017 йил 13 январь куни соат 15.00 ларда шу иш бўйича айбланувчи тариқасида ишда иштирок этишга жалб қилиниб, ишнинг унга нисбатан қисми алоҳида иш юритувига ажратилган Тошкент шаҳридаги жиной шериғига етказиш мақсадида берган.

2017 йил 13 январь куни соат 16.00 ларда МХХ Андижон вилоят Бошқармаси ва Андижон вилоят ИИБ тезкор ходимлари ҳамкорликда ўтказилган тадбир давомида Андижон шаҳар Муқумий кўчасида жойлашган Андижон-Тошкент йўналиши бўйича қатновчи автомашиналар турар жойига келиб, шу ерда бўлган Г.М.ни ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идораларининг ходимлари ўзларини таништириб, унинг эғнидаги кийим-бошлари холислар иштирокида кўздан кечирилганида, нимчасининг орқа қисмидаги яширин равишда тайёрланган чўнтагидан келгусида шу иш бўйича айбланувчи тариқасида ишда иштирок этишга жалб қилиниб, ишнинг унга нисбатан қисми алоҳида иш юритувига ажратилган Тошкент шаҳридаги жиной шериғига етказиб бериш учун сақлаб келаётган 19,21 граммни ташкил қилган “гашиш” гиёҳвандлик воситаси борлиғи, шунингдек, Г.М.нинг эғнидаги шимининг чап чўнтагидан Н.К.дан хизмат ҳақи сифатида олган 0,58 грамм “гашиш” гиёҳвандлик воситаси борлиғи аниқланиб, холислар иштирокида

хужжатлаштириб олинб, Г.М. ўзига боғлиқ бўлмаган ҳолатларга кўра жиноий ҳаракатларини охирига етказа олмаган.

Суд, иш тафсилотларини тўғри аниқлаб, Г.М.нинг айби исботланганлиги ҳақида асосли хулосага келган бўлса-да, унинг ҳаракатини квалификация қилишда хатога йўл қўйган.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг 2017 йил 28 апрель кундаги “Гиёҳвандлик воситалари ва психотроп моддалар билан қонунга хилоф равишда муомала қилишга оид жиноят ишлари бўйича суд амалиёти тўғрисида”ги 12-сонли қарорининг 21-банди 4-хатбошисида, гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддаларни сотиш усулида кўп миқдорда ўтказиш уларни ўтказишнинг энг ижтимоий хавфли кўриниши ҳисобланиши туфайли, мазкур қилмиш ЖК 273-моддасининг 5-қисми билан квалификация қилиниши лозим. Мазкур восита ёки моддаларни кўп миқдорда бошқа барча усулларда ўтказиш ЖК 273-моддасининг бошқа тегишли қисми билан жавобгарлик келиб чиқишига сабаб бўлиши;

24-бандида, агар шахс гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддаларни олувчига, аслида мазкур восита ёки моддаларнинг эгаси бўлган бошқа шахснинг илтимоси (топшириғи) бўйича берса, уларни бераётган шахснинг ҳаракатлари, башарти у берилаётган нарсанинг хусусияти тўғрисида аниқ билиш бўлсагина, мазкур восита, моддаларни қонунга хилоф равишда ўтказишда биргаликдаги бажарувчи сифатида квалификация қилиниши лозимлиги тўғрисида тушунтиришлар берилган.

Суд, иш бўйича қайд этилган Пленум қарорлари тушунтиришларига риоя қилмаган.

Иш материалларидан кўринишича, Г.М. жиноий шериги Н.К. томонидан 2017 йил 13 январь куни тақдим этилган кўп миқдордаги “гашиш” гиёҳвандлик воситасини, “гашиш” гиёҳвандлик воситасини бир қисмини ўзига олиб қолиш шарти билан Тошкент шаҳрига олиб бориб, у айтган шахсга етказиб бериши керак бўлгани, бироқ ўтказилган тезкор-тадбирлар натижасида Андижон-Тошкент йўналиши бўйича қатновчи автомашиналар турар жойида далилий ашё билан қўлга олинган.

Судланган Г.М. судда, у Андижон-Тошкент йўналиши бўйича аҳолига пуллик хизмат кўрсатиши, Н.К. билан шу тариқа таниш бўлиб қолгани, 2017 йил 13 январь куни Н.К. унга қўнғироқ қилиб, уйига келишини айтгани, уйига борганида Н.К. унга наша чекишни таклиф қилгани, у рози бўлиб истеъмол қилгани, сўнг унга қора рангли целлофан пакетга ўралган “гашиш” гиёҳвандлик воситасини бериб, Тошкент шаҳрига олиб бориб беришни, кимга олиб бориб беришни “СМС” орқали унга хабар қилишини айтгани ва унга оқ целлофан пакетда бўлган “гашиш” гиёҳвандлик воситасини бериб, “Бу сизга олиб бориб берганингизга” деб айтгани ҳақида;

судланган Н.К. судда, “Р.” исмли таниши унга “гашиш” гиёҳвандлик воситасини “И.” исмли шахсдан олиб, бир қисмини ўзи истеъмол қилиб, қолган қисмини Тошкент шаҳрига жўнатиб юборишини айтгани сабабли у таниши Г.М.га қўнғироқ қилиб, унга уйига келишини, Тошкент шаҳрига бериб юбориши керак бўлган нарса, яъни “почта”си борлигини айтгани, шунда Г.М. уни уйига келган вақтида унга “гашиш” гиёҳвандлик воситасини Тошкент шаҳрига олиб бориб беришини, хизмат ҳақи сифатида бир қисмини унга бергани ҳақида кўрсатув баён қилган.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг 2014 йил 23 майдаги “Суд ҳукми тўғрисида”ги 7-сонли қарорининг 4-бандида, иш бўйича ҳукм материалларида маълум бўлиб қолган барча камчиликлар тўлдирилгандан кейингина чиқарилиши мумкин. Иш бўйича исботланиши лозим бўлган барча ҳолатлар синчковлик билан, ҳар томонлама, тўла ва холисона текшириб чиқилиши кераклиги тушунтирилган.

Суд, ҳукмда судланган Г.М.нинг “гашиш” гиёҳвандлик воситасини сотишга суиқасд қилганликда айбли деб топган бўлса-да, бироқ Г.М.нинг “гашиш” гиёҳвандлик воситасини кимга, қанчага сотиши тўғрисида келишганлик ҳолати бўйича аниқ яққол далиллар мавжуд эмаслигини инobatга олмасдан, Г.М.нинг “гашиш” гиёҳвандлик воситасини сотишга суиқасд этганликда айбли деб топиш ҳақидаги ўз хулосасини асослантirmасдан унинг ҳаракатларини ЖКнинг 25,273-моддаси 5-қисми билан квалификация қилиб хатога йўл қўйган.

Кассация инстанцияси суди ҳам қайд этилган хатони бартараф қилиш чораларини кўрмасдан, суд ҳукмини ўзгартириб, ЖКнинг 57-моддасини қўллаган ҳолда жазо тайинлаб, биринчи инстанция суди томонидан йўл қўйилган камчиликни бартараф этиш чорасини кўрмаган.

Шунингдек, жиноят ишлари бўйича Андижон вилоят суди кассация инстанциясининг 2018 йил 6 сентябрдаги ажрими билан жиноят ишлари бўйича Андижон шаҳар судининг 2017 йил 26 апрелдаги Г.М. ва Н.К.ларга нисбатан чиқарилган ҳукмнинг Н.К.га нисбатан қисми ўзгартирилиб, Н.К.нинг ҳаракатлари ЖКнинг 273-моддаси 5-қисмидан ЖКнинг 25,273-моддаси 3-қисми “б” бандига, ЖКнинг 273-моддаси 4-қисмидан ЖКнинг 274-моддаси 1-қисмига қайта квалификация қилиниб, жазо тайинланган.

Бундай ҳолда, иш бўйича чиқарилган суд қарорларининг Г.М. ушбу “гашиш” гиёҳвандлик воситасини сотишга суиқасд қилганлик ҳолатини қонуний ва асосли деб бўлмади.

Шу сабабли Олий суд жиноят ишлари бўйича судлов ҳайъатининг ажрими билан жиноят ишлари бўйича Андижон шаҳар судининг 2017 йил 26 апрелдаги ҳукми ҳамда жиноят ишлари бўйича Андижон вилоят суди кассация инстанциясининг 2017 йил 13 июлдаги ажримининг Г.М.га оид қисми

ўзгартирилиб, ҳаракатлари Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 25,273-моддаси 5-қисмидан 273-моддаси 3-қисми “б” бандига қайта квалификация қилинган.